

NEUROPSY OPEN

Neuropsykologian erikoistumiskoulutuksen julkaisuja
Publications by the Specialisation Programme in Neuropsychology

Helsingin yliopisto, University of Helsinki, 1/2026

Tieteellinen tutkimus, kehittäminen, kouluttaminen ja työnohjaus neuropsykologisissa työnsisällöissä

– Kyselytutkimus neuropsykologian alan ammatillisista käytännöistä 2024

**Johanna Käpynen, Anne Halonen, Maria Heikkilä, Alice Keski-Valkama,
Henriikka Savolainen, Laura Hokkanen**

TIIVISTELMÄ

Kliinisen neuropsykologian ammatillisista käytännöistä on vain vähän tutkimustietoa Suomesta, minkä vuoksi keväällä 2024 toteutettiin kyselytutkimus. Kyselyn tavoitteena oli kartoittaa kliinisen neuropsykologisen työn ammatillisia käytäntöjä.

Tässä osatutkimuksessa keskityttiin kyselyyn vastanneiden tieteelliseen tutkimus- ja kehittämistyöhön, opetus- ja koulutustyöhön, vastaajien antamaan työnohjaukseen sekä tarkasteltiin näiden työtehtävien osuutta neuropsykologisen työn kokonaisuudessa. Lisäksi tässä tutkimuksessa esiteltiin neuropsykologisen työn sisällölliset painotukset. Aineisto koostui 151 vastaajasta. Yksittäisiin kysymyksiin vastanneiden määrä vaihteli 142–151 välillä. Vastaajat jaettiin kahteen ryhmään, neuropsykologian erikoistumiskoulutuksen suorittaneisiin (n=93) ja muihin psykologeihin (n=58).

Työn sisällöllisenä painotuksena korostui kliininen neuropsykologinen yksilötutkimus ja arviointi, jota ilmoitti tekevänsä neljä viidestä vastaajasta. Tieteellistä tutkimusta teki joka kuudes vastaaja. Neuropsykologiksi jo erikoistuneiden psykologien sekä muiden psykologien välillä ei ollut eroja tieteellisen tutkimuksen eri osa-alueilla eikä kehittämishankkeisiin osallistumisessa. Neuropsykologit olivat julkaisseet neuropsykologian alaan liittyviä tieteellisiä julkaisuja psykologeja enemmän. Oman yksikön ulkopuolella neuropsykologit kouluttivat psykologeja useammin. Neuropsykologit antoivat työnohjausta neuropsykologian alalla psykologeja useammin.

Tutkimustulokset vastasivat osittain aiemmin tehtyjä suomalaisia neuropsykologien työhön liittyviä kyselyitä. Neuropsykologinen työ painottui edelleen neuropsykologisiin yksilötutkimuksiin ja arviointeihin, neuropsykologiseen kuntoutukseen ja ohjantaan sekä konsultointiin. Tieteelliseen tutkimukseen osallistuminen oli aiempaa yleisempää ja työnkuva vaikutti monipuolistuneen verrattuna aiempiin tutkimuksiin. Kyselyn uusiminen esimerkiksi viiden vuoden kulluttua mahdollistaisi lyhyt- ja pitkäaikaisten muutosten arvioinnin.

Avainsanat:

Neuropsykologia, neuropsykologi, kyselytutkimus, tieteellinen tutkimus, kouluttaminen, opettaminen, työnohjaus

JOHDANTO

Kliinisellä neuropsykologialla on pitkä perinne suomalaisessa psykologiassa (Hokkanen, Nybo ja Poutiainen, 2016). Kliinistä neuropsykologista työtä on kuitenkin tutkittu vain vähän sekä Suomessa että muissa maissa. Kansainvälisissä tutkimuksissa neuropsykologien työnkuva ja neuropsykologien koulutustausta näyttäytyvät vaihtelevana (esim. Arango-Lasprilla, Stevens, Morlett-Paredes, Ardila ja Rivera, 2017; Norup ym., 2017; Olabarrieta-Landa ym., 2016; Truter, Mazabow, Morlett Paredes, Rivera ja Arango-Lasprilla, 2017). Taustalla on eri maiden työn kulttuuriin ja perinteeseen liittyviä tekijöitä, mutta todennäköisesti myös kyselyjen erilaisiin rakenteisiin liittyviä tekijöitä. Myös suomalaisia neuropsykologeja koskevat tutkimustulokset ovat olleet vaihtelevia ja viimeisimmät suomalaiset tutkimukset (Hokkanen, Laasonen, Klenberg, Peltomaa ja Närhi, 2021; Turunen, Tuulio-Henriksson & Poutiainen, 2019) keskittyivät pelkästään kuntoutuskäytäntöihin.

Kansainvälisten tutkimusten mukaan neuropsykologien koulutus ja pätevyysvaatimukset vaihtelevat eri maissa (mm. Hokkanen ym., 2019; Norup ym., 2017). Euroopan 30 maata kattavan tutkimuksen mukaan yleisimmin pohjakoulutukseksi vaaditaan maisteritutkinto, minkä jälkeen erikoistumiskoulutuksen pituus vaihtelee vuodesta viiteen vuoteen. Tutkimukseen osallistuneista maista noin kolmanneksessa ei neuropsykologeilla ollut muodollista erikoistumiskoulutusta (Hokkanen ym., 2019). Aiemmissä tutkimuksissa neuropsykologeja ja psykologeja ei välttämättä eroteltu koulutuksen perusteella. Esimerkiksi espanjalaisessa tutkimuksessa (Olabarrieta-Landa ym., 2016) neuropsykologiksi katsottiin vastaajat, joilla oli vähintään kandidaattitason tutkinto ja jotka pitivät itseään neuropsykologina tai tekivät neuropsykologista työtä. Suomessa on pitkään järjestetty neuropsykologian erikoistumiskoulutusta, joka nykyisin on Helsingin yliopiston alainen erikoispsykologikoulutus. Kouluttautumistausta saattaa vaikuttaa myös työn sisältöihin.

Keväällä 2024 toteutettiin kysely suomalaisille neuropsykologista työtä tekeville psykologeille, joista osa oli suorittanut neuropsykologian erikoistumiskoulutuksen, osa ei. Kyselyssä kartoitettiin neuropsykologisen työn sisällöllisiä painotuksia, tutkimus- ja lausuntokäytäntöjä, kuntoutus ja ohjantakäytäntöjä, neuropsykologien tekemää tieteellistä tutkimusta, kehittämis- ja opetustyötä sekä työhyvinvointia. Tässä osatutkimuksessa keskitytään kyselyyn vastanneiden työn sisällöllisiin kysymyksiin, ja varsinkin tieteelliseen tutkimukseen ja kehittämistyöhön, opetus- ja koulutustyöhön sekä annettuun työnohjaukseen.

Tämän osatutkimuksen tarkoituksena oli selvittää:

1. Miten neuropsykologista työtä tekevien psykologien ja neuropsykologien työnkuva painottuu eri työnsisältöjen välillä?
2. Minkä verran neuropsykologiaan suuntautuneet psykologit ja neuropsykologit tekevät tieteellistä tutkimusta tai osallistuvat työn kehittämishankkeisiin?
3. Minkä verran neuropsykologiaan suuntautuneet psykologit ja neuropsykologit tekevät koulutus- ja opetustyötä tai työnohjausta?
4. Onko neuropsykologiksi erikoistuneiden psykologien sekä muiden psykologien välillä eroja tieteellisen tutkimuksen, kehittämishankkeisiin osallistumisen, koulutus- ja opetustyön sekä työnohjauksen tekemisessä?

MENETELMÄT

Tutkimuksen toteuttaminen

Tämä tutkimus on osa laajempaa suomalaista neuropsykologian ammatillisten käytäntöjen tutkimusta. Kysely suunniteltiin ja toteutettiin Neuropsykologian Erikoispsykologikoulutuksen (Helsingin yliopisto), Suomen Neuropsykologisen Yhdistyksen (myöh. SNPY) ja Suomen Psykologiliiton neuropsykologien ammatillisen työryhmän yhteistyönä. Tarkemmin kyselyn laitimista kuvataan Rantasen ja kollegojen artikkelissa (2026). Ennen kyselyn julkaisemista tutkimus käsiteltiin Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan tutkimuseettisessä toimikunnassa, joka antoi puoltavan lausunnon 25.3.2024 (päätösnumero 6/2024). Kyselyyn vastaaaminen oli vapaaehtoista ja kysymyksiin vastattiin nimettömästi. Kyselyssä oli kaikkiaan 90 kysymystä, jotka olivat pääosin monivalintakysymyksiä. Tähän osatutkimukseen sisältyi 24 kysymystä (Liite 1).

Kutsut lähetettiin Suomen Psykologiliiton ja Suomen Neuropsykologisen yhdistyksen jäsenistölle sähköpostitse. Saatekirjeessä kysely kohdennettiin neuropsykologista työtä tekeville psykologeille ja neuropsykologeille. Kysely oli avoinna 28.3.–10.6.2024 välisen ajan. Määräaikaan tulleet vastaukset siirrettiin SPSS 29.0.2.0 -ohjelmaan, jossa tiedot käsiteltiin.

Aineiston muokkaus ja analysointi

Aineisto koostui 151 vastaajasta. Jokainen kysymys ja kaikki vastaukset tarkasteltiin erikseen ja aineistoa muokattiin puuttuneiden tai keskenään ristiriitaisten vastausten osalta. Mikäli samaan kysymysryppäeseen liittyvistä myöhemmistä osioista oli mahdollista päätellä aiemman puuttuvan osion arvo, puuttuva vastaus täydennettiin. Näin meneteltiin neuropsykologian erikoistumiskoulutuksen suorittamista ja valmistumisvuotta koskevassa kysymysparissa (1 korvattu vastaus), tieteelliseen tutkimukseen osallistumista ja osallistumistapaa koskevassa kysymysparissa (1 korvattu vastaus), tieteellistä julkaisemista ja julkaisumäärää koskevassa kysymysparissa (2 korvattua vastausta) sekä työn kehittämishankkeisiin osallistumista ja hankkeen kuvausta koskevassa kysymysparissa (1 korvattu vastaus). Työn sisällöllisissä painotuksissa kuudella vastaajalla oli yksittäisiä tyhjiä osioita. Ne voitiin muiden vastausten perusteella päätellä kuuluvan vastausvaihtoehtoon ”ei lainkaan”, ja korvattiin sen mukaisesti. Korvattujen vastausten jälkeenkin kysymyksissä oli puuttuvia vastauksia niin, että vastanneiden määrä vaihteli kysymyksittäin välillä 142–151. Vastanneiden määrä ilmoitetaan kysymyskohtaisesti tuloksia raportoitaessa. Kuusi vastaajaa oli työn sisällöllisissä painotuksissa (kysymys 114) valinnut kohdassa ”muu” vaihtoehdon ”enimmäkseen”. Jotta voitiin tarkastella pääosin neuropsykologista työtä tekevien työn jakautumista, poistettiin nämä vastaukset tämän kysymyksen jatkoanalyysistä.

Vastaajat jaettiin kahteen ryhmään neuropsykologin pätevyyden suhteen. Neuropsykologitryhmän muodostivat ne vastaajat, jotka olivat jo suorittaneet neuropsykologian erikoistumiskoulutuksen. Psykologitryhmään kuuluivat ne, jotka eivät olleet suorittaneet neuropsykologian erikoistumiskoulutusta. Neuropsykologian erikoistumiskoulutuksessa kyselyyn vastaaamisajankohtana olleet sisällytettiin psykologitryhmään. Neuropsykologien ja psykologien välisiä eroja eri muuttujissa analysoitiin ristiintaulukoinnin avulla ja laskemalla Khiin neliö. Tilastollisen merkitsevyyden rajana pidettiin $p = 0.05$, tätä suuremmat arvot olivat ei-merkitseviä (ns).

TULOKSET

Vastaajat

Vastaajat olivat iältään 26–68-vuotiaita, kuusi vastaajaa ei kertonut ikäänsä. Keski-ikä oli 45 vuotta ja mediaani oli 44 vuotta. Vastaajista oli naisia 128 (85 %) ja miehiä 20 (13 %). Alle neljä vastaajaa valitsi vastausvaihtoehdon ”muu/en halua sanoa”.

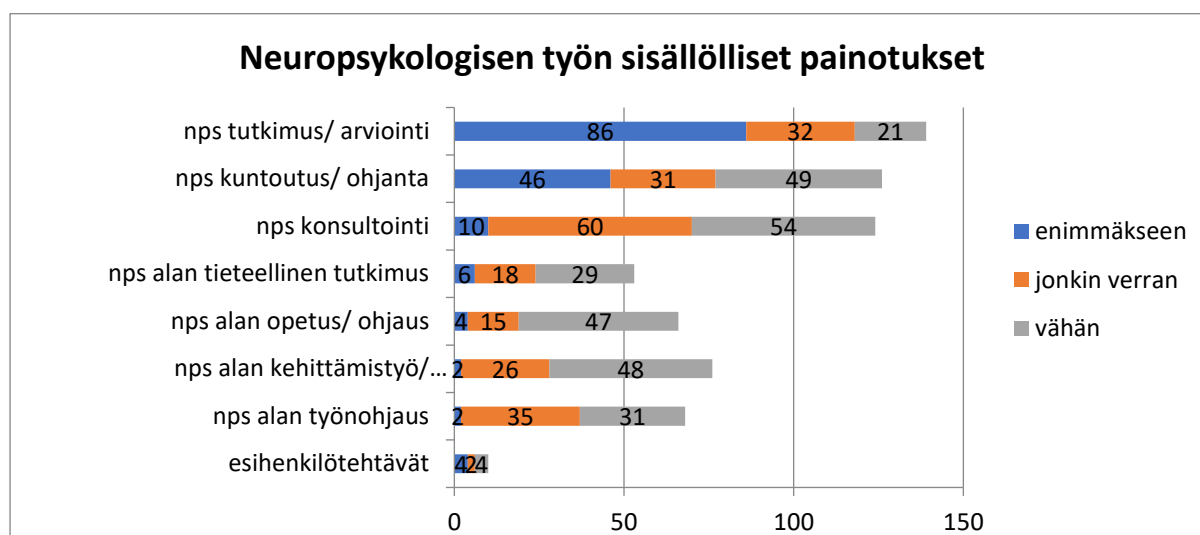
Vastaajista 75:llä oli korkeimpana tutkintona psykologian maisterin tutkinto (50 %), 43:lla (28 %) oli lisensiaatin tutkinto, 32:lla tohtorin tutkinto (21 %). Yksi vastanneista ei kertonut korkeinta tutkintoaan. Neuropsykologian erikoistumiskoulutuksen (neuropsykologian erikoispsykologikoulutuksen, neuropsykologian lisensiaattitutkinnon tai aiemman vastaavan kliinisen neuropsykologin koulutuksen) oli suorittanut 93 vastaajaa (62 %). Parhaillaan neuropsykologian erikoistumiskoulutuksessa oli 20 vastaajaa (13 %). Neuropsykologian erikoistumiskoulutusta ei ollut käynyt tai aloittanut 38 vastaajaa (25 %). Erikoistumiskoulutuksen suorittaneista (n=93) valmistumisvuoden kertoi 88 vastaajaa. Valmistumisvuosi vaihteli 1992–2022 välillä, keskiarvo oli 2013 ja mediaani 2016.

Muita kuin neuropsykologian erikoispsykologikoulutuksia oli käynyt yhteensä 11 vastaajaa. Yleisin oli kehitys- ja kasvatopsykologian erikoispsykologikoulutus, jonka oli käynyt 7 vastaajaa. Muista erikoispsykologikoulutuksista oli yksi tai kaksi mainintaa. Muita, edellisiä lyhyempiä, lisäkoulutuksia oli käynyt 64 vastaajaa. Yleisimmin vastaajat olivat käyneet SNPY:n ja Hogrefen (ent. Psykologien Kustannus Oy / Psykologia-instituutti) järjestämän koulutuksen neuropsykologian perusteista lasten kanssa työskenteleville psykologeille (20/64), psykoterapeuttikoulutuksen (14/64), SNPY:n ja Hogrefen järjestämän koulutuksen neuropsykologian perusteista aikuisten kanssa työskenteleville psykologeille (12/64) tai neuropsykoterapian täydennyskoulutuksen (9/64). Lisäksi vastaajat mainitsivat muita täydennys- ja lisäkoulutuksia, kuten terapiakoulutuksia, neuropsykologian tai muiden psykologian alojen menetelmäkoulutuksia sekä muiden erikoisalojen koulutuksia (yhteensä 22/64).

SNPY:n alaisen Kliinisen neuropsykologian erikoistumislautakunnan työnohjaajapätevyys, joka on mahdollinen vain valmistuneille neuropsykologeille, oli 58 vastaajalla (62 % neuropsykologeista, n=93; yhdeksän neuropsykologia ei ollut vastannut tähän kysymykseen). Heistä 28 oli käynyt neuropsykologian työnohjaajakoulutusta tai seminaareja. Niistä neuropsykologeista, joilla ei ollut SNPY:n työnohjaajapätevyyttä, yhdeksän oli käynyt neuropsykologian työnohjaajakoulutusta tai seminaareja. Muun työnohjaajakoulutuksen oli suorittanut yhdeksän vastaajaa. Heistä kuudella oli myös SNPY:n työnohjaajapätevyys, kaksi vastaajaa oli neuropsykologeja ilman SNPY:n työnohjaajapätevyyttä ja yksi oli psykologi.

Työn sisällölliset painotukset

Työn sisällöllisten painotusten osalta tarkasteltiin pääosin neuropsykologista työtä tekeviä psykologeja ja neuropsykologeja (n=145). Kuvassa 1 on kuvattu vastaajien työn sisällölliset painotukset.

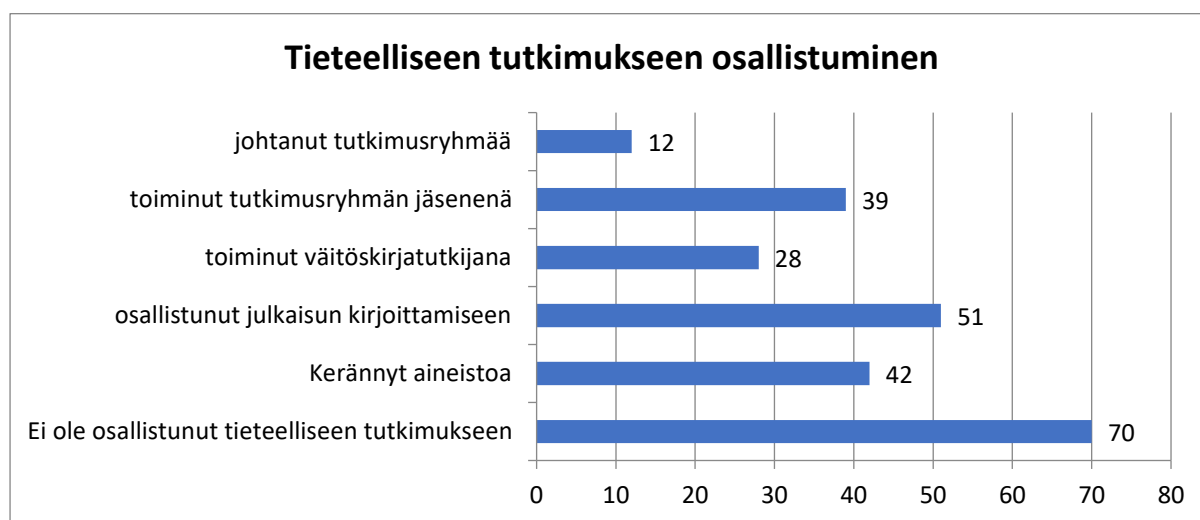
Kuva 1. Neuropsykologisen työn sisällöllisten painotusten frekvenssit koko vastaajajoukossa (n = 145). 'Ei lainkaan' -vastaukset on jätetty pois kuvaajasta.

Neuropsykologisen työn sisällöllisiä painotuksia kysyttiin kyselyyn vastaamishetken tilanteen mukaan. Neuropsykologinen yksilötutkimus ja arviointi sai eniten mainintoja (96 % n=139) ja sillä oli myös muita enemmän "enimmäkseen" -vastauksia (n=86). Seuraavaksi eniten mainintoja saivat neuropsykologinen kuntoutus ja ohjanta (87 % n=126) sekä neuropsykologinen konsultointi (86 % n=124). Vähiten mainintoja oli esihenkilötehtävillä (7 % n=10).

Neuropsykologisen työn sisällöllisistä painotuksista tarkasteltiin vielä erikseen, kuinka moni raportoi yllä mainittujen tehtävien (kuva 1) vievän vähintään 10 prosenttia työajasta (vastaukset "enimmäkseen" tai "jonkin verran"). Vastaushetkellä neuropsykologisia yksilötutkimuksia ja arviointeja teki 118 vastaajaa (81 %) vähintään 10 prosenttia työajastaan. Neuropsykologista kuntoutusta ja ohjantaa teki 77 vastaajaa (54 %). Konsultointia teki 70 vastaajaa (48 %), työnohjausta 37 (26 %), kehittämis- ja asiantuntijatyötä 28 (19 %), tieteellistä tutkimusta 24 (17 %), opetusta ja ohjausta 19 (13 %) sekä esihenkilötyötä 6 vastaajaa (4 % kysymykseen vastanneista).

Tieteellisen tutkimuksen tekeminen

Tieteellisen tutkimuksen tekemiseen osallistumista kartoitettiin viimeisen viiden vuoden ajalta. Tähän osioon vastasi 142 kyselyyn osallistujaa. Vastaajista hieman yli puolet (72/142, 51 %) oli jollain tavalla osallistunut tieteellisen tutkimuksen tekemiseen viimeisen viiden vuoden aikana. Kolmasosa kysymykseen vastaajista oli ollut mukana kirjoittamassa tutkimusjulkaisuja, muita yleisiä tapoja olivat aineiston keräämiseen tai muuten tutkimusryhmän toimintaan osallistuminen (Kuva 2).

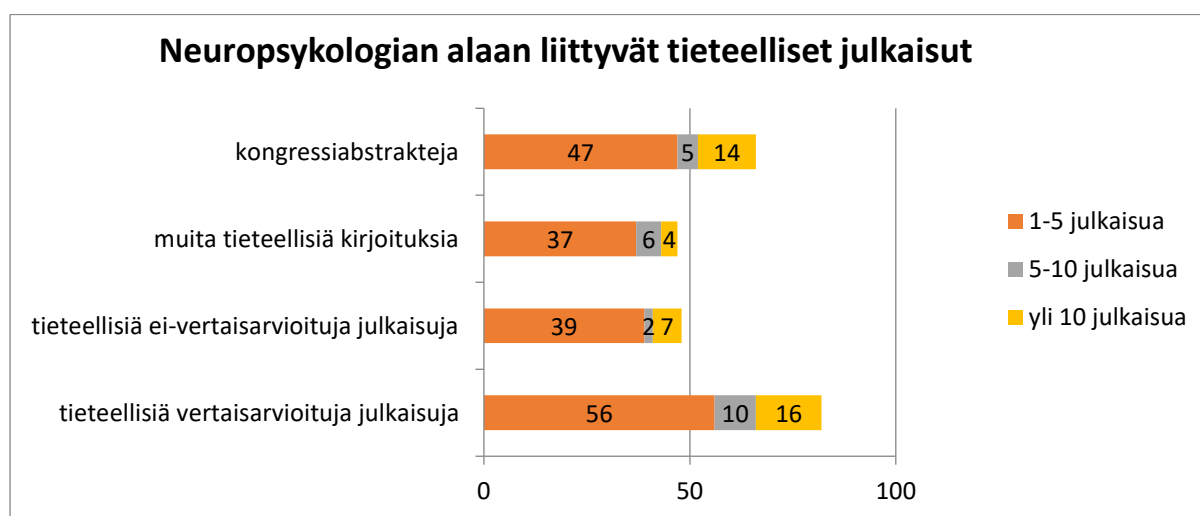

Kuva 2. Tieteelliseen tutkimukseen osallistuneiden yhteenlasketut frekvenssit (n = 142). Kysymyksessä sai valita useamman vastausvaihtoehdon.

Sekä neuropsykologien että psykologien ryhmissä oli erilaisia tapoja osallistua tieteelliseen tutkimukseen. Tutkimusryhmää johtaneet olivat pääosin neuropsykologeja. Ryhmien välillä ei ollut tilastollista eroa tieteelliseen tutkimukseen osallistumisen ($\chi^2=0.994$, ns), aineiston keräämiseen ($\chi^2= 0.066$, ns), julkaisujen kirjoittamiseen osallistumisen ($\chi^2=2.130$, ns), väitöskirjatutkijana ($\chi^2=0.039$, ns) ja tutkimusryhmän jäsenenä toimimisen ($\chi^2=0.047$, ns) välillä.

Tieteellisiin konferensseihin oli viimeisen viiden vuoden aikana osallistunut 78 henkilöä (54 %), 66 ei ollut osallistunut ja seitsemän ei vastannut tähän kysymykseen. Neuropsykologit (60/89, 67 %) olivat useammin osallistuneet tieteelliseen konferenssiin kuin psykologit (18/55, 33 %) ($\chi^2= 16.476$ p <.001).

Kaikki kyselyyn osallistuneet olivat vastanneet kysymykseen kirjallisten tuotosten julkaisemisesta neuropsykologian alalta koko tähänastisen uran aikana (n=151). Vastanneista suurimmalla osalla (67 %, n=101) oli uransa ajalta kirjallisia julkaisuja. Julkaisujen määrät painottuivat kuvan 3 mukaisesti.

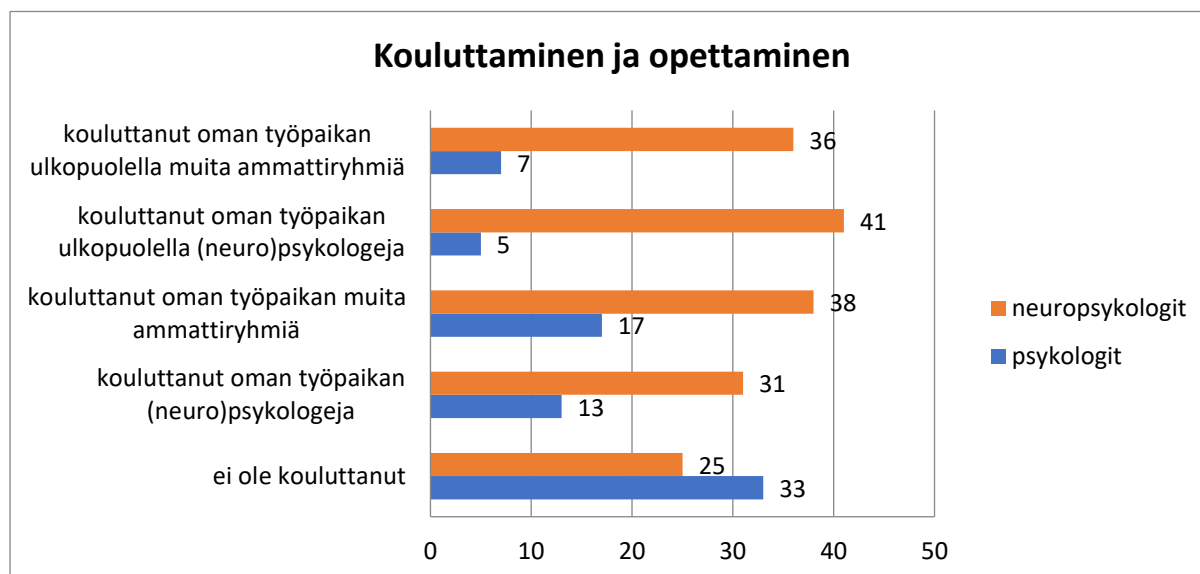
Kuva 3. Erilaisia neuropsykologian alaan liittyviä tieteellisiä julkaisuja tehneet (n=101) ja julkaisumäärät kolmeen luokkaan jaettuina frekvensseinä. Kysymyksessä sai valita useamman vastausvaihtoehdon.

Psykologien ryhmässä oli vähemmän vastaajia (27/58, 47 %), jotka olivat julkaisseet neuropsykologian alalta, verrattuna neuropsykologien ryhmään (74/93, 80 %) ($\chi^2= 17,583$ p < .001). Tämä siitäkkin huolimatta, että psykologien ryhmään kuuluivat myös parhaillaan erikoistumis-koulutuksessa olevat, joista suurin osa (18/20, 90 %) oli julkaissut neuropsykologian alalta tähänastisen uransa aikana.

Neuropsykologisen työn kehittämishankkeisiin osallistumiseen vastasi 144 kyselyyn osallistujaa. Vastaajista reilu kolmannes (35 %, n=53) kertoi osallistuneensa yhteen tai useampaan neuropsykologisen työn kehittämishankkeeseen viimeisen viiden vuoden aikana. Neuropsykologi- ja psykologiryhmien välillä ei ollut eroa kehittämishankkeisiin osallistumisen suhteen (neuropsykologit 37/89, 42 %, psykologit 16/55, 30 %, $\chi^2= 2.277$, ns). Yleisimmin hankkeet liittyivät hoitopolkujen ja lähetekäytänteiden (20 mainintaa), kuntoutuksen (18 mainintaa) sekä arviointimenetelmien (14 mainintaa) kehittämiseen. Useita mainintoja oli myös työn organisoinniseen (9 mainintaa) ja potilasohjeiden laadintaan (7 mainintaa) liittyen.

Kouluttaminen ja opettaminen sekä työnohjauksen antaminen

Neuropsykologian alalla opettamista ja kouluttamista kartoittaneen kysymyksen vastaajajoukko oli 145. Vastanneista suurin osa (60 %, n=87) oli tehnyt koulutus- ja opetustyötä joko omalla työpaikalla tai sen ulkopuolella viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana. Koulutus- ja opetustyön kohderyhmien jakautuminen vastaajien kesken on kuvattu kuvassa 4.

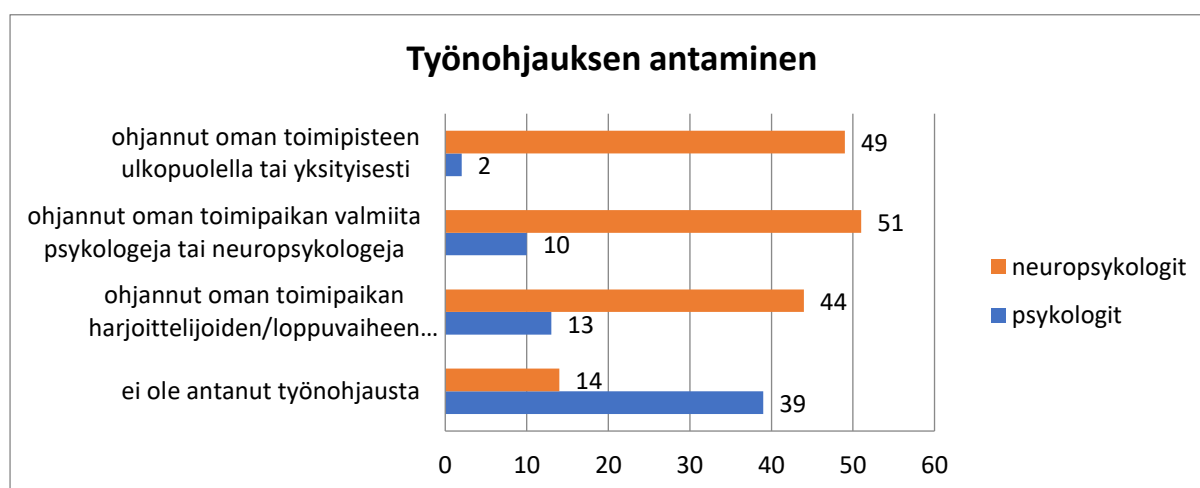
Kuva 4. Kouluttamista ja opettamista tehneiden vastaajien yhteenlasketut frekvenssit jaettuna neuropsykologien ja psykologien ryhmiin (n=87). Kysymyksessä sai valita useamman vastausvaihtoehdon.

Kysymykseen vastanneista neuropsykologeista 76 (84 %, n=90) ja psykologeista 16 (29 %, n=55) oli kouluttanut joko omalla työpaikalla tai sen ulkopuolella. Neuropsykologit olivat kouluttaneet useammin kuin psykologit ($\chi^2=45.102$ p < .001). Neuropsykologit olivat kouluttaneet psykologeja enemmän oman työpaikan ulkopuolella sekä (neuro)psykologeja ($\chi^2=20.957$ p

<.001) että muita ammattiryhmiä ($\chi^2=12.172$ p <.001). Sen sijaan omalla työpaikalla kouluttamisessa ei ollut eroja neuropsykologien ja psykologien välillä (neuro)psykologien kouluttamisessa ($\chi^2=1,887$ ns) eikä muiden ammattiryhmien kouluttamisessa ($\chi^2=1,856$ ns).

Opinnäytetöiden ohjaaminen oli harvinaisempaa kuin muu koulutus ja opetustyö. Kysymykseen vastanneista 24 (17 % n=145) ilmoitti ohjanneensa opinnäytetöitä viimeisen viiden vuoden aikana.

Työnohjauksen antamista kysyttiin monivalintakysymyksellä, johon vastasi 145 kyselyyn osallistujaa. Neuropsykologeista kysymykseen vastasi 90 ja psykologeista 55 henkilöä. Vastanneista suurin osa (63 %, n=92) oli antanut työnohjausta eli ohjannut psykologeja, neuropsykologeja tai loppuvaiheen opiskelijoita joko omalla työpaikalla tai sen ulkopuolella viimeisen viiden vuoden aikana neuropsykologian alaan liittyen (kuva 5). Työnohjaajakoulutus ei ollut välttämätön edellytys työnohjauksen antamiselle, sillä 65 vastaajalla oli koulutus tai pätevyys työnohjaukseen. Vastaajista 64 neuropsykologilla oli joko SNPY:n työnohjaajakäyttöoikeus tai muu työnohjaajakoulutus ja yhdellä psykologilla oli työnohjaajakoulutus.

Kuva 5. Työnohjausta antaneiden vastaajien yhteenlasketut frekvenssit jaettuna neuropsykologien ja psykologien ryhmiin (n=145). Kysymyksessä sai valita useamman vastausvaihtoehdon.

Neuropsykologeista suurin osa (84 %, n = 76) oli antanut työnohjausta. Psykologeista vajaa kolmannes (29 %, n = 16) oli antanut työnohjausta. Psykologit-ryhmässä työnohjaajana toimiminen painottui neuropsykologian erikoispsykologikoulutuksessa oleviin, sillä koulutuksessa olevista 55 prosenttia (n = 11) oli antanut työnohjausta ja psykologeista, joilla ei ollut neuropsykologian erikoistumiskoulutusta tai eivät olleet koulutuksessa, vain 14 prosenttia (n = 5) oli antanut työnohjausta. Neuropsykologian alan työnohjausta neuropsykologit olivat antaneet psykologeja useammin ($\chi^2=45.102$ p <.001). He olivat psykologeja useammin ohjanneet oman toimipisteen psykologian harjoittelijoita ja loppuvaiheen opiskelijoita ($\chi^2=9.125$ p <.01), antaneet työnohjausta oman toimipisteen valmiille psykologeille tai neuropsykologeille ($\chi^2=20.746$ p <.001) sekä antaneet työnohjausta oman toimipisteen ulkopuolella tai yksityisesti ($\chi^2=38.649$ p <.001).

POHDINTA

Tämä tutkimus oli osa neuropsykologien ammatillista kyselyä. Tässä osatutkimuksessa kartoitettiin neuropsykologisen työn sisältöjä erityisesti tieteellisen tutkimuksen, kehittämisen, kouluttamisen ja työnohjauksen osalta. Työn sisällöissä painottui neuropsykologinen yksilötutkimus ja arviointi, jota ilmoitti tekevänsä neljä viidestä vastaajasta. Tieteellistä tutkimusta teki joka kuudes vastaaja. Neuropsykologien ja psykologien ryhmien välillä ei ollut eroa tieteellisen tutkimuksen tekemisessä. Neuropsykologit olivat julkaisseet psykologeja enemmän neuropsykologian alaan liittyviä tieteellisiä julkaisuja. Neuropsykologit kouluttivat psykologeja enemmän oman työyksikön ulkopuolella.

Vastaajat

Tutkimukseen osallistui 151 henkilöä. Ikäjakauma oli 26–68 vuotta ja keski-ikä oli 45 vuotta. Tämän tutkimuksen vastaajamäärä ja keski-ikä olivat samankaltaiset kuin 2017 julkaistun pohjoismaisen tutkimuksen (Norup ym., 2017) suomalaisten neuropsykologien vastaajamäärä (n=125) ja keski-ikä (47 vuotta). Tähän tutkimukseen osallistujista miehiä oli 13 prosenttia, joten vastaajat vastasivat sukupuolijakauman osalta Suomen Psykologiliiton jäsenistön sukupuolijakaumaa, sillä vuoden 2023 lopussa liiton jäsenistä 13 prosenttia oli miehiä (Suomen Psykologiliitto, 2024). Kyselyyn vastasi 93 neuropsykologia. Suomessa on valmistunut vuoden 2024 mennessä 434 neuropsykologia (Suomen Neuropsykologinen Yhdistys, 2025), joten 21 prosenttia neuropsykologian erikoistumiskoulutuksen tai vastaavan aiemman koulutuksen suorittaneista vastasi kyselyyn. Neuropsykologien määrässä on mukana kaikki tähän mennessä koulutuksen suorittaneet, työelämässä olevista neuropsykologeista ei ole tarkkaa tietoa. Lisäksi tieto on puutteellista sen osalta, minkä verran Suomessa on neuropsykologista työtä tekeviä psykologeja. Vastaajia työskenteli kaikilla hyvinvointialueilla. Alueellinen jakautuminen vastasi edellisiä vastaavia selvityksiä (Suomen Psykologiliiton neuropsykologien työryhmä, 2016).

Työn sisällölliset painotukset

Työn sisällöllisiä painotuksia kysyttiin neuropsykologisen työn osalta kyselyyn vastaamishetkellä. Eniten mainintoja (96 %, n=136) sai neuropsykologinen yksilötutkimus ja arviointi. Vähintään 10 prosenttia työajastaan neuropsykologisia yksilötutkimuksia ja arviointeja teki 81 prosenttia vastaajista (n=118). Sitä tekevien (neuro)psykologien suhteellinen määrä on laskenut, sillä aiemmassa neuropsykologien työtä kartoittavassa kyselyssä vastaajista 90 prosentilla työnkuvaan kuului neuropsykologinen yksilöarviointi vähintään 10 prosentin työajalla (Suomen Psykologiliiton neuropsykologien työryhmä, 2016). Myös neuropsykologisen kuntoutuksen parissa työskentelevien määrä on kuluneen 10 vuoden aikana laskenut. Neuropsykologista kuntoutusta ja ohjantaa vähintään 10 prosenttia työajasta teki 54 prosenttia vastaajista (n=77), kun aiemmassa tutkimuksessa kuntoutuksen parissa ilmoitti työskentelevänsä 66 prosenttia vastaajista (Suomen Psykologiliiton neuropsykologien työryhmä, 2016). Vastaamishetkellä tieteellistä tutkimusta teki 17 prosenttia vastanneista. Tieteelliseen tutkimukseen osallistuneiden prosenttiosuuksissa oli tapahtunut kasvua kuluneen kymmenen vuoden aikana. Aiemmassa selvityksessä (Suomen Psykologiliiton neuropsykologien työryhmä, 2016) tieteellistä tutkimusta teki 10 prosenttia vastanneista.

Vuonna 2014 ja vuonna 2024 toteutettujen kyselyiden prosenttiosuuksien vertailun perusteella neuropsykologisen yksilötöyön (yksilötutkimus ja arviointi sekä kuntoutus) osuus työnkuvassa on vähentynyt ja tieteellisen tutkimuksen osuus hieman kasvanut. Kyse voi olla muuttuneesta työnkuvasta, mutta muutos voi liittyä myös vastaajajoukon heterogeenisyyteen. Aiemmassa vuonna 2014 toteutettuun kyselyyn vastanneita oli 227, kun nyt vastaajia oli 151 henkilöä. Vuonna 2014 toteutetussa kyselyssä neuropsykologien osuus vastaajista oli 70 % ja ilman neuropsykologin pätevyyttä olevista vastaajista suurin osa oli kyselyyn vastaamisajankohtana erikoistumiskoulutuksessa (Suomen Psykologiliiton neuropsykologien työryhmä, 2016). Nyt tehdyssä tutkimuksessa neuropsykologien osuus vastaajista oli pienempi (62 %) ja erikoistumiskoulutuksessa olevat olivat vähemmistönä psykologien ryhmässä. Aiempaa vähäisempi työskentely neuropsykologisen yksilötutkimuksen ja arvioinnin sekä neuropsykologisen kuntoutuksen parissa selittyy siis ainakin osittain vastaajien koulutuksellisilla eroilla. Psykologeilla, joilla ei ole neuropsykologipätevyyttä eivätkä ole koulutuksessa, on harvemmin mahdollisuutta työskennellä edellä mainituissa työtehtävissä. Tieteellisen tutkimuksen kasvu voi selittyä sekä kiinnostuksesta neuropsykologian alaan että koulutusjärjestelmästä. Mahdollisuudet kliiniseen neuropsykologiseen työhön ovat rajalliset psykologeilla, jotka eivät ole suorittaneet neuropsykologian erikoistumiskoulutusta tai eivät ole parhaillaan koulutuksessa. Tällöin suuntautuminen tieteelliseen työhön voi näyttäytyä houkuttelevana. Samalla mahdollisuudet päästä neuropsykologian erikoistumiskoulutukseen vahvistuvat (Helsingin Yliopisto, 2025).

Kun edellä mainittuja tutkimuksia vertailtiin prosenttiosuuksien sijaan yleisyyden mukaan, havaittiin, että molemmissa tutkimuksissa kolme yleisintä työnkuvaa olivat samat. Vähintään 10 % työnaikaan liittyviä työnkuvia tarkasteltaessa yleisin työnsisältö oli neuropsykologinen yksilötutkimus ja arviointi. Toiseksi yleisin oli neuropsykologinen kuntoutus. Kolmantena aiemmassa selvityksessä oli asiantuntijatyö, johon sisältyi konsultaatiot, selvitystyöt ja toimiminen asiantuntijaverkostossa (Suomen Psykologiliiton neuropsykologien työryhmä, 2016). Nyt tehdyssä tutkimuksessa konsultointi sekä kehittämis- ja asiantuntijatyö olivat kahtena erillisenä osa-alueena. Konsultointi oli kolmanneksi yleisin vähintään 10 % työajan sisällöistä, kuten oli asiantuntijatyö aiemmassa selvityksessä.

Tieteellisen tutkimuksen tekeminen

Vastaajista hieman yli puolet oli osallistunut tieteellisen tutkimuksen tekemiseen kuluneen viiden vuoden aikana. Neuropsykologien ja psykologien välillä ei ollut eroja tieteelliseen tutkimukseen osallistumisen, aineiston keräämisen, julkaisujen kirjoittamiseen osallistumisen, väitöskirjatutkijana ja tutkimusryhmän jäsenenä toimimisen välillä. Aiemmissa selvityksissä tieteelliseen tutkimukseen osallistuminen oli ollut vaihtelevaa. Suomalaisessa selvityksessä (Suomen Psykologiliiton neuropsykologien työryhmä, 2016) yli 10 prosentilla suomalaisista psykologeista oli mahdollisuus työskennellä neuropsykologisen tieteellisen tutkimuksen parissa työnsä puitteissa. Pohjoismaisessa tutkimuksessa (Norup ym., 2017) kuluneen vuoden aikana neljännes oli osallistunut neuropsykologiaan liittyvään tieteelliseen tutkimukseen, kun taas esimerkiksi espanjalaisessa tutkimuksessa lähes puolet vastanneista oli osallistunut tieteelliseen tutkimukseen kuluneen vuoden aikana (Olabarrieta-Landa ym., 2016).

Tässä tutkimuksessa ajanjakso oli pidennetty viiteen vuoteen eikä tieteellistä tutkimusta ollut sidottu työnkuvaan. Nämä molemmat tekijät lisäsivät tieteellistä tutkimusta tehneiden määrää. Vastaamisajankohdan aikaan tieteellistä tutkimusta vähintään 10 % neuropsykologisen työnsä osuudesta teki 17 % vastaajista. Kun huomioitiin myös alle 10 % työajalla tutkimustyötä tekevät, tieteellistä tutkimusta teki 37 % kyselyyn vastanneista. Myös tältä osin osallistuminen

tieteelliseen tutkimukseen oli lisääntynyt sekä suomalaisen (Suomen Psykologiliiton neuropsykologien työryhmä, 2016) että pohjoismaiseen (Norup ym., 2017) selvitykseen verrattuna. Vastanneista suurimmalla osalla (67 %) oli kirjallisia julkaisuja tähänastisen uran aikana. Psykologien ryhmässä oli suhteessa vähemmän julkaisuja vastaajia (47 %) kuin neuropsykologien ryhmässä (80 %). Tämä siitäkkin huolimatta, että psykologien ryhmään kuuluivat myös erikoistumiskoulutuksessa olevat, joista suurin osa (90 %) oli julkaissut neuropsykologian alalta. Neuropsykologian erikoispsykologikoulutukseen hakevat pyrkivät todennäköisesti julkaisemaan tieteellisiä kirjoituksia muita psykologeja useammin, koska julkaisut ovat yksi valintakriteeri (Helsingin Yliopisto, 2025) ja mahdollistavat tai ainakin helpottavat opintoihin pääsyä. Aiemmassa, vuonna 2014 toteutetussa, suomalaisten neuropsykologista työtä tekevien työn sisältöjä koskevassa kyselyssä ei selvitetty julkaisujen määrää, joten vertailua aiempiin suomalaisiin tutkimuksiin ei ollut mahdollista tehdä (Suomen Psykologiliiton neuropsykologien työryhmä, 2016). Tieteellisten julkaisujen määrässä korostui nyt 1-5 julkaisua tehneiden ryhmä. Tämä liittyy osin siihen, että vastaajista 28 prosentilla korkeimpana tutkintona oli lisensiaatin tutkinto, johon tyypillisesti on sisältynyt yksi tieteellinen julkaisu, ja 21 prosentilla tohtorin tutkinto, johon on viime vuosina sisältynyt tyypillisesti 3-4 tieteellistä julkaisua.

Kouluttaminen ja opettaminen sekä työnohjauksen antaminen

Vastanneista suurin osa (61 %) oli tehnyt koulutus- ja opetustyötä joko omalla työpaikalla tai sen ulkopuolella viimeisen viiden vuoden aikana. Neuropsykologit olivat kouluttaneet psykologeja enemmän oman työpaikan ulkopuolella sekä (neuro)psykologeja että muita ammattiryhmiä. Sen sijaan omalla työpaikalla kouluttamisessa ei ollut eroja ryhmien välillä. Vuonna 2014 toteutetussa suomalaisessa neuropsykologeille suunnatussa kyselyssä kolmannes vastaajista opetti tai koulutti (Suomen Psykologiliiton neuropsykologien työryhmä, 2016). Ulkomaisissa tutkimuksissa 30–40 % vastaajista oli opettanut neuropsykologian alaan liittyen kuluneen vuoden aikana (Arango-Lasprilla ym., 2017; Olabarrieta-Landa ym., 2016; Truter ym., 2017).

Tässä tutkimuksessa koulutus- ja opetustyötä tehneiden lukumäärä oli suurempi kuin aiemmissa kyselyissä sekä Suomessa että ulkomailla. Tutkimustulosta selittää ainakin osittain se, että tarkastelu kohdistui edeltävään viiteen vuoteen. Aiemmissa kyselyissä tarkastelu-aika oli ollut vuosi. Nyt tehdyssä selvityksessä kysyttiin myös nykyisiä työn sisällöllisiä painotuksia. Vastaajista 46 prosentilla (n=669) nykyiseen työkuvaan kuului opetusta ja ohjaamista, mikä on lähempänä aiempien aineistojen prosenttiosuuksia. Nyt tehdyssä selvityksessä oli lisäksi kysytty erikseen omalla työpaikalla kouluttamista, mikä lisäsi kouluttamista tehneiden määrää. Aiemmissa kyselyissä kouluttaminen ja opettaminen oli kuvattu muodollisena koulutus- tai opetustyönä esimerkiksi oppilaitoksissa (mm. Olabarrieta-Landa ym., 2016).

Vastanneista suurin osa (66 %) oli antanut työnohjausta eli ohjannut psykologeja, neuropsykologeja tai loppuvaiheen opiskelijoita joko omalla työpaikallaan tai sen ulkopuolella viimeisen viiden vuoden aikana neuropsykologian alaan liittyen. Neuropsykologit olivat antaneet neuropsykologian alan työnohjausta psykologeja useammin, mikä on luonnollista, koska heistä monella oli myös SNPY:n työnohjaajapätevyys. Työnohjausta oli antanut 84 % kyselyyn vastanneista neuropsykologeista. Vuonna 2014 toteutetussa suomalaisessa neuropsykologeille suunnatussa kyselyssä 37 % vastaajista kertoi ohjaavansa nuorempia kollegoita ja neuropsykologeista puolella työkuvaan kuului työnohjaus tai kollegoiden ohjaus (Suomen Psykologiliiton neuropsykologien työryhmä, 2016). Pohjoismaisessa tutkimuksessa (Norup ym., 2017) 62 % vastanneista oli antanut neuropsykologista työnohjausta kuluneen vuoden aikana.

Muissa Pohjoismaissa työnohjaus oli neuropsykologisten yksilötutkimusten jälkeen toiseksi yleisin työn muoto, mutta Suomessa työnohjaus asettui vasta neljännelle sijalle. On mahdollista, että tässä tutkimuksessa havaitut aiempaa korkeammat prosenttiosuudet johtuvat tarkastelujakson pituudesta. Nyt tehdyssä kyselyssä tarkasteltiin aiempaa viittä vuotta, kun muissa selvityksissä oli käsitelty kulunutta vuotta. Tätä näkökulmaa vahvistaa se, että vastaamisajankohdan työkuvaan kuului työnohjaus 26 prosentilla vastaajista eli vähemmän kuin vuoden 2014 tutkimuksessa. Kysymyksien erilaisista asetteluista johtuen tutkimukset eivät ole täysin vertailukelpoiset. Näyttää kuitenkin siltä, että työnohjausta sisältyy monen neuropsykologista työtä tekevän työhön silloinkin, kun sitä ei ole määritelty viralliseksi työtehtäväksi.

Tutkimuksen rajoitteet ja vahvuudet

Tämä tutkimus erosi aiemmista selvityksistä useimpien tarkasteluajankohtien suhteen. Pääosin tarkasteltiin kulunutta viittä vuotta, kun kansainvälisissä tutkimuksissa (Arango-Lasprilla ym., 2017; Norup ym., 2017, Olabarrieta-Landa ym., 2016; Truter ym., 2017) tarkastelujaksona oli edeltävä vuosi. Vuoden tarkastelujakso olisi mahdollistanut vertailun kansainvälisiin kyselyihin. Pidempään tarkastelujaksoon päädyttiin, jotta pandemiavuosien jälkeinen poikkeuksellisuus ei korostuisi. Toisaalta tässä tutkimuksessa tarkasteltiin työn sisällöllisiä painotuksia myös vastaamishetkellä, mikä oli vastaavasti lyhyempi aika kuin aiemmissa tutkimuksissa, ja täydentää saatua kuvaa.

Julkaisujen määrää kartoittaneessa kysymyksessä oli päällekkäisyys ryhmien ”1–5 julkaisua” ja ”5–10 julkaisua” kesken. Viiden julkaisun tekijä saattoi valita vain toisen näistä ryhmistä, joten julkaisseiden lukumäärään ei tullut virhettä. Viiden julkaisun tekijöiden jakaantuminen näiden kahden ryhmän välillä on kuitenkin epäselvää. Ryhmien yhdistäminen olisi ratkaisut tämän epätarkkuuden, mutta sitä ei tehty, koska olennaista tietoa olisi tällöin kadonnut. Suurin osa julkaisseista vastaajista oli osallistunut maksimissaan viiteen julkaisuun siitäkin huolimatta, että osa viiteen julkaisuun osallistuneista saattoi olla ”5–10 julkaisua” -ryhmässä.

Tämän kyselyn kutsut lähetettiin Suomen Psykologiliiton ja Suomen Neuropsykologisen yhdistyksen jäsenistölle sähköpostitse keväällä 2024. Psykologiliiton kautta saatiin tavoitettua neuropsykologista työtä tekeviä psykologeja, jotka eivät kuulu SNPY:een. Kyselyä ei suunnattu tietylle psykologiryhmälle, vaan jokainen liittoon kuuluva saattoi vastata kyselyyn. Neuropsykologista työtä tekevät (neuro)psykologit, jotka eivät kuuluneet kumpaankaan yhdistykseen tai jotka eivät olleet ilmoittaneet voimassa olevaa sähköpostia yhdistykseen, jäivät ilman sähköpostiviestiä. Tutkimukseen osallistui 93 neuropsykologian erikoistumiskoulutuksen suorittanutta neuropsykologiaa, mikä on 21 % kaikista neuropsykologian erikoispsykologikoulutuksen tai aiemman vastaavan koulutuksen suorittaneista. Osa koulutuksen suorittaneista on jo työelämän ulkopuolella, esimerkiksi eläkkeellä, joten työelämässä olevia neuropsykologeja on vähemmän kuin koulutuksen suorittaneita. Tutkimuksen tulokset eivät ole laajasti yleistettävissä, mutta antavat suuntaa neuropsykologista työtä tekevien (neuro)psykologien työn sisällöllisistä painotuksista, tieteellisen tutkimuksen tekemisestä, kouluttamisesta ja opettamisesta sekä työnohjauksen antamisesta.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämä tutkimus vastasi osittain aiemmin tehtyjä suomalaisia neuropsykologien työhön liittyviä kyselyitä. Neuropsykologista työtä tekevien työ painottuu neuropsykologiseen yksilötutkimuk-

seen ja arviointiin ja kuntoutukseen. Niiden osuus kokonaistyöajasta oli tähän kyselyyn vastanneiden joukossa kuitenkin alempi kuin aiemmassa, vuonna 2014 tehdyssä, suomalaisessa selvityksessä (Suomen Psykologiliiton neuropsykologien työryhmä, 2016). Tieteellisen tutkimuksen osuus työajasta oli lisääntynyt verrattuna edellä mainittuun selvitykseen. Koulutus- ja ohjaustyötä sisältyy monen työnkuvaan silloinkin, kun se ei ole virallisesti yksi työtehtävistä. Neuropsykologisen työn voidaan siis nähdä monipuolistuneen samalla, kun neuropsykologisen työn yleisimmät sisällöt ovat säilyneet ennallaan. Neuropsykologinen työ koostuu edelleen suurelta osin neuropsykologisesta yksilötutkimuksesta ja arvioinnista, neuropsykologisesta kuntoutuksesta sekä neuropsykologisesta konsultoinnista.

Tutkimuksessa tuli esille, että tieteellisen tutkimuksen osalta neuropsykologit johtivat tutkimusryhmiä psykologeja useammin. Muilta osin tieteellisen tutkimuksen tekemisessä ei ollut eroa ryhmien välillä. Eroja ei ollut ryhmien välillä myöskään kehittämishankkeisiin osallistumisessa eikä kouluttamisessa omassa työyksikössä. Neuropsykologit kouluttivat oman työyksikön ulkopuolella sekä antoivat työnohjausta useammin kuin psykologit.

Tämän tutkimuksen perusteella neuropsykologinen työ vaikuttaa monipuolistuneen verrattuna aiempiin tutkimuksiin. Jotta voidaan arvioida, onko kyseessä pitkäaikainen vai lyhytaikainen muutos, olisi tarpeen uusaa tämä kysely esimerkiksi viiden vuoden kuluttua.

Johanna Käpynen
Helsingin yliopisto

LÄHTEET

- Arango-Lasprilla, J. C., Stevens, L., Morlett-Paredes, A., Ardila, A., & Rivera, D. (2017). Profession of neuropsychology in Latin America, *Applied Neuropsychology: Adult*, 24:4, 318-330, DOI: 10.1080/23279095.2016.1185423.
- Helsingin Yliopisto (2025). Neuropsykologian erikoispsykologikoulutus. Haku neuropsykologian alan 2025–2028 erikoistumiskoulutukseen. <https://www.helsinki.fi/assets/drupal/2024-11/LTDK-Neuropsykologia-valinta-perusteet-2025.pdf>. Viitattu 13.1.2025.
- Hokkanen, L., Laasonen, M., Klenberg, L., Peltomaa, K., & Närhi, V. (2021). Lasten neuropsykologinen kuntoutus Suomessa – kyselytutkimus tekijöistä, sisällöistä ja käytännöistä. *Psykologia* 56 (02), 108–130.
- Hokkanen, L., Lettner, S., Barbosa, F., Constantinou, M., Harper, L., Kasten, E., Mondini, S., Persson, B., Varako, N., & Hessen, E. (2019). Training models and status of clinical neuropsychologists in Europe: results of a survey on 30 countries. *Clinical Neuropsychologist*, 33(1), 32-56. <https://doi.org/10.1080/13854046.2018.1484169>.
- Hokkanen, L., Nybo, T., & Poutiainen, E. (2016). Neuropsychology in Finland - over 30 years of systematically trained clinical practice. *Neuropsychology, Development and Cognition. Section D: The Clinical Neuropsychologist*, 30(8), 1214-1235. <https://doi.org/10.1080/13854046.2016.1196733>.
- Norup, A., Egeland, J., Løvstad, M., Nybo, T., Persson, B. A., Rivera, D., Schanke, AK., Sigurdardottir, S., & Arango-Lasprilla, J. C. (2017). Education, training, and practice among nordic neuropsychologists. Results from a professional practices survey. *The Clinical Neuropsychologist*, DOI: 10.1080/13854046.2017.1291857.
- Olabarrieta-Landa, L., Caracuel, A., Pérez-García, M., Panyavin, I., Morlett-Paredes, A., & Arango-Lasprilla, J. C. (2016). The profession of neuropsychology in Spain: results of a national survey. *The Clinical Neuropsychologist*, 30 (8), 1335–1355, DOI: 10.1080/13854046.2016.1183049.
- Rantanen, K., Koskinen, S., Poutiainen, E., Berg, A., Levänen, S., Halonen, A., Heikkilä, M., Käpynen, J., Keski-Valkama, A., Savolainen, H. & Hokkanen, L. (2026) Kyselytutkimus ammatillisen kehittämisen välineenä – Tutkimus neuropsykologian alan ammatillisista käytännöistä 2024. *Neuropsy Open* 1, 2-38.
- Suomen Neuropsykologinen yhdistys (2025) Toimintakertomus vuodelta 2024. Haettu 29.11.2025 <https://neuropsykologia.fi/>
- Suomen Psykologiliiton neuropsykologien työryhmä (myöh. Suomen Psykologiliiton neuropsykologien ammatillinen työryhmä) (2016). Selkeitä alueellisia eroja – Neuropsykologian erikoispsykologeja tarvitaan lisää. *Psykologi* (1), 26-27.
- Suomen Psykologiliitto (2024). Vuosikertomus 2023. Luettavissa sivulla <https://www.psyli.fi/me/liiton-perustiedot/>. Viitattu 14.12.2024.

Käpynen, Tieteellinen tutkimus, kehittäminen, kouluttaminen ja työnohjaus

Truter, S., Mazabow, M., Morlett Paredes, A., Rivera, D., & Arango-Lasprilla, J. C. (2017). Neuropsychology in South Africa, *Applied Neuropsychology: Adult*. DOI: 10.1080/23279095.2017.1301453.

Turunen K., Tuulio-Henriksson, A., ja Poutiainen, E. (2019). Kelan harkinnanvaraisen kuntoutuksen toteutuminen ja vaikutukset. *Sosiaali- ja terveysalan raportteja 17/2019*. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2019082725807>

Liite 1.

KYSELY NEUROPSYKOLOGIAN AMMATILLISISTA KÄYTÄNNÖISTÄ

Taustatiedot vastaajasta ja käydyistä koulutuksista

101 Ikäsi vastaushetkellä? ____ (vastaus numeroina)

102 Sukupuolesi? Olen (1) Nainen (2) Mies (3) Muu / en halua sanoa

103 Akateeminen koulutuksesi vastaushetkellä? Valitse ylin suorittamasi tutkinto.

- Ylin tutkintoni (1) Maisteri (PsM, tai vastaava)
(2) Lisensiaatti (PsL, FL, tai vastaava)
(3) Tohtori (PsT, FT, tai vastaava)
(4) Muu, mikä? Kerro alla

104 Mikä muu tutkinto? _____

105 Perustutkinnon (PsM tai vastaava) valmistumisvuosi? ____ (vastaus numeroina)

106 Missä päin Suomea työskentelet? Ilmoita työpaikkasi postinumeron kaksi ensimmäistä numeroa ____ (vastaus numeroina)

107 Neuropsykologiaan erikoistuminen. Erikoistumiskoulutuksilla tässä tarkoitetaan joko SNPYN organisoimaa kliinisen neuropsykologin koulutusta 1983–1997 tai Psykonetin / yliopistojen organisoimaa neuropsykologian erikoispsykologikoulutusta 1997

- jälkeen (SNPY=Suomen neuropsykologinen yhdistys)
Oletko käynyt mainitun koulutuksen? (1) Kyllä, olen käynyt neuropsykologian erikoistumiskoulutuksen
(2) Olen neuropsykologian erikoispsykologikoulutuksessa
(3) Ei, en ole käynyt mainittuja neuropsykologian erikoistumiskoulutuksia

108 Neuropsykologian erikoistumiskoulutuksesta valmistumisvuosi ____ (vastaus numeroina)

109 Oletko käynyt muita Psykonetin / yliopistojen erikoispsykologikoulutuksia? Mitä (voit valita useamman)

- (1) Kehitys- ja kasvatuspsykologian erikoispsykologikoulutus
(2) Lasten ja nuorten erikoispsykologikoulutus
(3) Kliinisen mielenterveyspsykologian erikoispsykologikoulutus
(4) Terveyspsykologian tai kliinisen terveystieteiden erikoispsykologikoulutus
(5) Psykoterapian erikoispsykologikoulutus
(6) Työ- ja organisaatiopsykologian erikoispsykologikoulutus
(7) En ole käynyt muita erikoispsykologikoulutuksia

110 Neuropsykologian työnohjaajakoulutus

- Minulla on SNPYN alaisen Erikoistumislautakunnan myöntämä neuropsykologian työnohjaajapätevyys (1) kyllä (2) ei
Olen käynyt neuropsykologian työnohjaajakoulutusta tai seminaareja (järjestäjinä SNPY ja/tai Hogrefe/Psykologien Kustannus)? (1) kyllä (2) ei

111 Mitä seuraavista täydennys- tai lisäkoulutuskokonaisuuksista olet käynyt? (voit valita useamman)

- (SNPY=Suomen neuropsykologinen yhdistys, PKOY= Psykologien Kustannus OY)
(1) SNPYN ja Hogrefen (ent. PKOY / Psykologia-instituutin) järjestämä neuropsykologian täydennyskoulutus (10ov / 15op): aikuisneuropsykologia
(2) SNPYN ja Hogrefen (ent. PKOY / Psykologia-instituutin) järjestämä neuropsykologian täydennyskoulutus (10ov / 15op): lapsineuropsykologia
(3) Psykoterapeuttikoulutus. Mikä suuntaus (kuvaa alla)?
(4) Neuropsykoterapian täydennyskoulutus (Suomen Neuropsykoterapiayhdistys ry:n järjestämä)
(5) Muun kuin neuropsykologian alan työnohjaajakoulutus. Mikä (kuvaa alla)?
(6) Jokin muu relevantti täydennys- tai lisäkoulutus. Mikä (kuvaa alla)?

112 Mikä koulutus? _____

113 Onko sinulla SNPYN alaisen Erikoistumislautakunnan myöntämä kuntouttajaoikeus (mahdollistaa Kelan korvauksen harkinnanvaraisen neuropsykologisen kuntoutuksen kustannuksista)?

- Jos sinulla on tämä oikeus, vastaa 'kyllä' vaikka et käytännössä tekisikään kuntoutustyötä (1) kyllä (2) ei

Miten neuropsykologisen työsi sisällöissä tällä hetkellä painottuvat seuraavat neuropsykologian alan tehtävät? Vastaa jokaiseen kohtaan.

HUOM: Jos pääosa työsi on (oman arviosi mukaan) jotain muuta kuin neuropsykologiaa, kuvaa työsi pääasiallinen sisältö kohdassa i.

Suhteuta kohdat a-h kuitenkin pelkästään neuropsykologisen työsi määrään.

Käpynen, Tieteellinen tutkimus, kehittäminen, kouluttaminen ja työnohjaus

Arvioi jokainen kohta asteikolla: Enimmäkseen = puolet tai yli, / jonkin verran = 10-30 % / vähän = alle 10 % / ei lainkaan = 0 %
neuropsykologisen työajasta.

114 Työn sisällölliset painotukset

a. Neuropsykologinen tutkimus/ arviointi	(3) Enimmäkseen (2) Jonkin verran (1) Vähän (0) Ei lainkaan
b. Neuropsykologinen kuntoutus/ ohjaus	(3) Enimmäkseen (2) Jonkin verran (1) Vähän (0) Ei lainkaan
c. Neuropsykologian konsultointi	(3) Enimmäkseen (2) Jonkin verran (1) Vähän (0) Ei lainkaan
d. Neuropsykologian alan tieteellinen tutkimustyö	(3) Enimmäkseen (2) Jonkin verran (1) Vähän (0) Ei lainkaan
e. Neuropsykologian alan opetus / ohjaus	(3) Enimmäkseen (2) Jonkin verran (1) Vähän (0) Ei lainkaan
f. Neuropsykologian alan kehittämistyö, asiantuntijatyö	(3) Enimmäkseen (2) Jonkin verran (1) Vähän (0) Ei lainkaan.
g. Neuropsykologian alan työnohjaus	(3) Enimmäkseen (2) Jonkin verran (1) Vähän (0) Ei lainkaan
h. Esimiestehtävät	(3) Enimmäkseen (2) Jonkin verran (1) Vähän (0) Ei lainkaan
i. Muu (kuvaava vapaassa kentässä)	(3) Enimmäkseen (2) Jonkin verran (1) Vähän (0) Ei lainkaan

115 Mikä muu työn sisältö? _____

Tieteellinen tutkimus, työn kehittäminen

601 Oletko osallistunut tieteellisen tutkimuksen tekemiseen viimeisen 5 vuoden aikana? Millä tavoin? (valitse kaikki sopivat)

- (0) En ole osallistunut tieteelliseen tutkimukseen
- (1) Olen ollut mukana keräämässä aineistoa
- (2) Olen ollut mukana kirjoittamassa tutkimusjulkaisua
- (3) Olen toiminut väitöskirjatutkijana
- (4) Olen toiminut tutkimusryhmän jäsenenä
- (5) Olen johtanut tutkimusryhmää

602 Oletko koko tähänastisen urasi aikana julkaissut kirjallisia tuotoksia neuropsykologian alalta? Sekä ensimmäisenä tekijänä että

- kanssakirjoittajana tehdyt työt huomioidaan. Tarkempi erittely seuraavassa kysymyksessä.
Olen julkaissut tuotoksia (1) Kyllä (0) En

603 Jos vastasit edelliseen kysymykseen 'Kyllä', arvioi erityyppisten julkaisujen määrä koko tähänastisen urasi aikana

- Minulla on tieteellisesti vertaisarvioituja julkaisuja (0) 0 kpl (1) 1-5 kpl (2) 5-10 kpl (3) yli 10 kpl
Minulla on tieteellisiä, ei vertaisarvioituja kirjoituksia, kirjan lukuja tai kirjoja (0) 0 kpl (1) 1-5 kpl (2) 5-10 kpl (3) yli 10 kpl
Minulla on muita kirjoituksia (käsikirjat, ammattiryhmälle suunnatut julkaisut, tms.) (0) 0 kpl (1) 1-5 kpl (2) 5-10 kpl (3) yli 10 kpl
Minulla on kongressiabstracteja (0) 0 kpl (1) 1-5 kpl (2) 5-10 kpl (3) yli 10 kpl

604 Oletko osallistunut tieteellisiin konferensseihin viimeisen 5 vuoden aikana (joko esityksen kera tai ilman)?

- Olen osallistunut kongressiin (1) Kyllä (0) En

605 Oletko osallistunut neuropsykologisen työn kehittämishankkeeseen viimeisen 5 vuoden aikana?

- Olen osallistunut kehittämishankkeisiin (kuvaava alla) (1) Kyllä (0) En

606 Kuvaava lyhyesti minkä tyyppisestä hankkeesta / hankkeista on ollut kysymys (esim. arviointimenetelmän kehittäminen, kuntoutusmenetelmän kehittäminen, potilasohjeiden kehittäminen, hoitopolkujen kehittäminen, työn organisoimisen kehittäminen tms.)

607 Oletko kouluttanut ja opettanut neuropsykologian alalla viimeisen 5 vuoden aikana? (valitse kaikki sopivat)

- (0) En ole kouluttanut
- (1) Olen kouluttanut omalla työpaikallani (neuro)psykologeja
- (2) Olen kouluttanut omalla työpaikallani muita ammattiryhmiä
- (3) Olen kouluttanut oman työpaikkani ulkopuolella (neuro)psykologeja
- (4) Olen kouluttanut oman työpaikkani ulkopuolella muita ammattiryhmiä

608 Oletko ohjannut yliopistollisia opinnäytetöitä viimeisen 5 v aikana?

- Olen ohjannut opinnäytetöitä (1) Kyllä (0) En

609 Oletko antanut neuropsykologian alan työnohjausta viimeisen 5 vuoden aikana? (valitse kaikki sopivat)

- (0) En ole antanut neuropsykologian alan työnohjausta
- (1) Olen ohjannut oman toimipisteeni psykologian harjoittelijoita / loppuvaiheen opiskelijoita
- (2) Olen antanut työnohjausta oman toimipisteen valmiille psykologeille tai neuropsykologeille
- (3) Olen antanut työnohjausta oman toimipisteen ulkopuolelle tai yksityisesti palkkiota vastaan